

І чужому научайтесь,
І свого не чурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Нью-Йорку:
Barclay 7-4125
УНСоюз: Barclay 7-5387

РІК LXXII. Ч. 25. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СУБОТА, 6-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1965 No. 25. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 5-го лютого 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ОЦІНЮЄ ФАРМЕРСЬКУ ПРОГРАМУ ІЗ ШИРШОГО СТАНОВИЩА а не тільки з того, які прибутки мають американські фермери в біжучому році. Президент переслав Конгресові Звернення в справі федеральної допомоги фермерам. Він просить Конгрес схвалити федеральні фонди на допомогу фермерам для втримання цін на фермерські продукти і на те, щоб забезпечити фермерам відповідні прибутки, але одночасно заявляє, що "треба зовсім перевірити всю фермерську програму ЗДА", бо фермерська сільська Америка повинна бути "повним партнером національного добробуту", який тепер існує в тій країні.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ УРЯДОВУ АКЦІЮ ДЛЯ ДОПОМОГИ НЕГРАМ В АЛАБАМІ, які ведуть тепер широку акцію за те, щоб могли зареєструватися як виборці та в найближчих виборах користати із своїх громадянських прав. Президент заявив на пресовій конференції, що не має нічого важливішого для американського громадянина, як мати право голосувати. Джансон сказав: "Я хочу бачити, щоб це право було забезпечено для всіх наших громадян". Слова Президента відносилися до подій в місті Селма, Алабама, де сотні негрів були заарештовані за те, що демонстрували, домагаючись рестрації, які виборці. Цією акцією керує д-р Мартин Лютер Кінг, який також заарештований.

ГОМФРІ ЗАКЛИКАЄ БІЗНЕСМЕНІВ МАТИ ДОВІРЯ "ДО БІЗНЕСУ". Віце-президент, промовляючи на конференції Торгової Палати ЗДА, заявив, що уряд президента Джансона має довіря до бізнесу, але "дуже важливим є те, щоб самі бізнесмени мали довіря до бізнесу". Гомфрі сказав, що деколи самі американці не є добрими оборонцями американської системи, яка створила цю країну "найбагатшою в історії світу". Віце-президент твердить, що уряд має повне довіря до приватної ініціативи і тому минулого року відважився зменшити податки на \$115 000 000, щоб продовжувати добробут в цій країні. На думку Гомфрі ЗДА є зобов'язаний не тільки поборювати тоталітаризм у світі, але і вести боротьбу за те, щоб люди були щасливіші та жили в добробуті.

ДЖАНСОН МАС БУТИ НА КОНФЕРЕНЦІІ В РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, яка відбудеться 20-го травня цього року, і на якій будуть присутні міністри закордонних справ всіх членів Організації Американських Держав. Ціллю цієї конференції є скріпити і модернізувати ОАД, засновану в 1948-му році. Президент Джансон має там нагоду конферувати із запрошеними до Ріо де Жанейро президентами деяких американських держав. На конференції міністри закордонних справ мали б обговорити справу зміни статуту ОАД. Коста Ріка і Венесуела домагаються, щоб із Союзу для Поступу, фінансованого ЗДА могли користати ті держави, що мають демократичні виборні уряди. 17-го лютого збереться Рада ОАД у Вашингтоні для обговорення порядку нарад в Ріо де Жанейро.

КОМУНІСТИ ЗМАГАЮТЬ ВИКЛИКАТИ НЕГРИТЯНСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ в цій країні, — твердить та сенатор-демократ із штату Міссісіпі Джеймс О. Істледж і Джан С. Стенніс. Сенатор Істледж є головою Сенатської Підкомісії в справах внутрішньої безпеки. Він заявив в Сенаті, що комуністичні агітатори із ЗДА та із закордону поширюють ненависть між неграми та стараються використовувати для комуністичних цілей боротьбу негритянського населення за рівні права з білими. Сенатор Стенніс покликувався на директора Федерального Бюро Інвестицій Едгара Гувера, який стверджує, що комуністи стараються проскрити до негритянського руху та підбурювати негрів проти білого населення.

У СВІТІ

У ЛЮСІ ЗДАВЛЕНІ ЗБРОЙНИЙ БУНТ КІЛЬКОХ ПРАВИХ ГЕНЕРАЛІВ. Вірні режимові прем'єра Суванни Фуми війська переслідують військового генерала Фумі Носована, колишнього віце-прем'єра і найближчого співробітника Суванни Фуми, який проте намагався з початком цього тяжкого перевороту збройний переворот. Битва в столиці Люсу Сайгоні велася з користуванням танками, скорострілами і гарматами. Число жертв ще не відоме.

ТРОХИМ ЛИСЕНКО ЗНАТИЯ ІЗ РОБОТИ ДИРЕКТОРА інституту генетики — Академії Наук у Москві. Найменшаний на цей пост у 1940 році ще за Сталіна, він був підтримуваний і Хрущовим, а тепер совіти цілком відкинули його теорію генетики — вирощування рослин і тварин шляхом спадковості.

СОВЕТСЬКА ПРЕСА І РАДІО ШИРОКО ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ЗАПОВІДЖЕННЯ ПРЕЗ. ДЖАНСОНОМ ПРИЗІД ДО СССР. Однак з совєтського боку нічого не сказано в цій справі. Водночас — совєтський пропагандистський апарат промовчав, що прем'єр Косігін, який відвідав до Північного В'єтнаму, зупинившись з своїм почетом у Пейпінгу.

МІЖ ЕСПАНІСЬКО І БРИТАНСЬКО ЗАГОСТРИВСЯ СПІР ЗА ГІБРАЛЬТАР. Британія має в своєму посіданні Гібральтар, як останні з своїх найважливіших морських фортець, впродовж однієї 260 років, але Еспанія вважає, що настав час звороту Гібральтару. Еспанія заскаржила справу до Об'єднаних Націй, які доказ колоніалізму Британії.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ СУКАРНО ПОТВЕРДЖЕННЯ ТІСНІЙ ЗВ'ЯЗОК З КОМУНІСТИЧНИМ КІТАЄМ. Він не виявив, чи підписано між ними військово-політичний договір, але твердить, що "китайська й індонезійська революції зметуть з поверхні землі імперіалізм". Сукарно признає, "правдо" південних в'єтнамців встановити у себе комуністичний режим, "якщо вони собі цього бажать", і таврус ЗДА за спротив комуністам.

МОСКВА ВІДКЛИКАЛА ГЕНЕРАЛА ІВАНА ЯКУБОВСЬКОГО З СТАНОВИЩА КОМАНДАНТА 20-ОХ СОВЕТСЬКИХ ДИВІЗІЙ, стаціонарних у Східній Німеччині. На честь совєтського генерала, присланого до Східної Німеччини 5 років тому, відбувся у кумуно-німецького диктатора Вальтера Ульбріхта парадний бенкет.

ГЕРМАН КРУМЕЛ, КОЛИШНІЙ ПОМІЧНИК АДОЛФА АЙХМАНА, ДІСТАВ 5 РОКІВ В'ЯЗНИЦІ. Судова розправа проти нього й другого підсудного. Отто Гунше, велася у Франкфурті в Західній Німеччині, впродовж 9-ох місяців. Того другого колишнього старшину СС, звільнено. Обом закардали співучасть в убитві 300 000 єврейських життів, вивезених до катетів у Польщі і там винищених. Прокуратор відразу заповів відклик до вищою суду проти такого лагідного присуду.

АВСТРАЛІЯ ВИСЛАЛА ВІСЬКОДО ПО ПІВНІЧНОМУ БОРНЕО, як частини Малайзії, проти діючих там індонезійських партизанів. Австралія, виступивши активно по стороні Малайзії, наразилася свідомо на війну проти Індонезії. У випадку такої війни — ЗДА мусять поспішити з допомогою Австралії, з якою мають військово-політичний союз.

КОНГРЕСМЕН ДУЛЬСІ ЗГОЛОСИВ У КОНГРЕСІ ЗДА НОВУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ВИДАННЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПОШТОВОЇ МАРКИ

Вашингтон. — Конгресмен Тадей Дульскі, демократ з Бюффало, Н. Й., зголосив у Конгресі ЗДА нову резолюцію, якою Конгрес "просить і уповноважує" Генерального Поштоматра "створити та зацілювати серію поштових марок волі поневолених націй і на честь національних героїв волі". Резолюція пальше рекомендує, що "першою з цієї серії повинна бути поштова марка на поштану чепіона волі Тараса Шевченка, яка символізує рішучу боротьбу його України, найбільш поневоленої не-російської країни в Східній Європі, за національну волю і незалежність". Як уже інформовано, конгресмен Дульскі того ж самого дня, 25-го січня с. р., зголосив у Палаті Репрезентатів ще одну резолюцію, якою Конгрес ЗДА рекомендує би створення в Конгресовій Бібліотеці окремого Шевченківського відділу.

Обидві резолюції, після прочитання були передані — одна до Адміністраційної Комісії, а друга, про Шевченківську поштову марку, до Комісії для справ Поштового Уряду і Державної Служби. Резолюція про Шевченківську поштову марку в дослідному українському перекладі звучить:

Свільна резолюція в справі заходів для встановлення серії поштових марок волі поневолених народів у честь національних героїв волі, починаючи маркою волі Тараса Шевченка.

Тому, що в своїй Прокляції про Тиждень Поневоленіх Націй з 1964-Президент заявив: "Є річчю слушного і справедливого заманіфестувати народам поневолених країн підтримку Уряду і народу З'єднаних Держав для їхніх справедливих аспірацій" і закликав усіх американців "заявити поновлену відданість справедливим аспіраціям всіх народів на державну незалежність і людську свободу"; і

тому, що від 1959 однаково президент Двайт Д. Айсентавер, як і президент Джан Ф. Кеннеді висловили подібні думки і почування в своїх чергових щорічних прокламаціях; і

Тому, що Вісімдесятитири Конгрес З'єднаних Держав уважав Тараса Шевченка, поета-лауреата України, видавши уповноваження на створення йому пам'ятника на публічних грунтах у Вашингтоні, Дистрикті Колумбії; і

Тому, що той сам Конгрес подбав за документарну біографію Шевченка у пошті до вічного духа і творів того борця Європи за Волю; і

Тому, що вперті нападисті й атаки збоку імперіалістичної Москви і її колоніальних ляльок проти тих далекихох активів ясно показують мудрість Уряду З'єднаних Держав щодо слушного оцінювання того сучасника Лінкольна, як одного з надзвичайних світових воли; і

Тому, що в 1961 р. Президент З'єднаних Держав віддав честь ідеалам і безсмертним вчинням того колишнього кріпака, якого поезія, мистецтво і філософія глибоко надхнули 45-мільйонний український нарід в його змаганнях до волі і незалежності; і

Тому, що глибокий гуманізм того чепіона волі був відважно скерований проти колоніального поярмлення всіх не-російських народів в Східній Європі і Центральній Азії, як також проти поневолення жидів і невольництва негрів; і

Тому, що у згоді з політикою З'єднаних Держав є однаково слушно, як і доцільно сприяти аспіраціям на волю і незалежність всіх народів вшануванням їх історичних речників людської свободи, отже й наві'ззуванням нерозривних духовних зв'язків з даними народами; і

Тому, що за всіма ознаками серія поштових марок волі може стати важливим і суттєвим засобом у здійсненні формування та скріплення тих зв'язків: то, тому, хай буде

Рішено Сенатом і Палатою Репрезентатів, зібраних у Конгресі З'єднаних Держав, що Генерального Поштоматра просить й уповноважує створити та зацілювати серію поштових марок волі поневолених націй у честь національних героїв волі. Першою з цієї серії повинна бути визначена марка волі Тараса Шевченка, яка символізує б рішучу боротьбу його України, найбільш поневоленої не-російської країни в Східній Європі, за національну волю і незалежність. В рамках обраного формату цієї серії ті марки повинні мати таку назву і рисунок та повинні появлятися в такому часі, почавши від 1965, як не вирішить Генеральний Поштоматер.

ДЕ ГОЛЛЬ ПРОПОНУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ 5-Х ДЕРЖАВ ПРО ОН З УЧАСТЮ ПЕЙПІНГУ

Париж. — Французький президент Шарль де Голль відбуд в четвер 4 лютого с. р. в Елісейському палаці пресову конференцію з участю понад 1 000 журналістів. Фотографів, членів уряду та дипломатів, на якій вилосив понад одногодинну промову, заторкнувши в ній різні справи міжнародного характеру. За найважливішу з них найперші газетні коментарі вважать пропозицію, щоб 5 великодержав перевели конференцію задля реорганізації та санації Об'єднаних Націй. Типи п'ятьма державами мали б бути ЗДА, Британія, Франція, Совєтський Союз і Комуністичний Китай. Де Голль закінчив Об'єднаним Націям, що вони стали тереном ривалізації західного і східного блоку, чи пак ЗДА і СССР та що ОН приймали інколи ролі наддержав, як ось у збройних інтервенціях в Кореї, чи в Конго. Це — твердив де Голль — було найбільшою причиною загирення авторитету Об'єднаних Націй. Пропонувана ним 5-тидержавна конференція мала б зрев'ювати чартер ОН. Другою важливою справою, яку заторкнув де Голль, це проблема з'єднання Німеччини.

Де Голль визнає її за "суто європейську" справу. Признавши необхідність з'єднання Німеччини, він усе ж ствердив, що ще далека дорога до досягнення цієї цілі та узалежнені з'єднання Німеччини від "революції", яка повинна прийти в Совєтському Союзі, та в здобутті волі сателітним країнам. Як це мало б статися — де Голль не сказав нічого, але знову повторив колишній свій зворот про "Європу від Атлантики по Урал". Де Голль запропонував теж поворот до паритету золота в міждержавних розрахунках та в міжнародній торгівлі. Де Голль вважав за анахронізм зберігати долар, як базу в міжнародних фінансових і торговельних зв'язках, відколи ЗДА перестали бути власником найбільшого у світі запасу золота та відколи саме західно-європейські держави своїми запасами золота перевищують ЗДА. Де Голль у своїх завагах таврував комунізм, як систему, яка вправді дозволила Совстам розбудувати могутній промисел, але за кошт життєвого рівня та свободи громадян. Вимагаючи "революції" комунізму він не пояснив, як він уявляє її і як у практиці узалежнювати від тієї еволюції роз'язку таких проблем, як з'єднання Німеччини. Де Голль висловив теж дуже оптимістично про взаємні Франції з арабськими країнами, особливо в Північній Африці, поминавши мовчанкою диктаторськоромуністичну політику альжирського Ахмеда Бен Белли та імперіалістичну політику сипетського президента Нассера. Де Голль корисно висловився про свою недавню розмову з британським прем'єром Гаролдом Вільсоном і заповів ділові наради з британським прем'єром, коли він виведоїть приїде до Парижу.

Президент Джансон відразу поставився холодно до пропозиції де Голля щодо 5-членної конференції про Об'єднані Нації. Запитаний у цій справі на пресовій конференції, що відбулася у Вашингтоні того самого дня, Президент заявив, що це не має докладного тексту промови де Голля, але гадає, що найбільше лихо Об'єднаних Націй у тому, що різні його члени не тримаються "духа чартеру". Хоч през. Джансон не назвав за іменем СССР і Франції, проте всім ясно, що він мав їх у першу чергу на увазі, як ті держави, які відмовилися платити свої грошові зобов'язання до каси ОН та бойкотують різні конференції, що відбуваються під фірмою Об'єднаних Націй.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДОСТОСУВАТИ ФАРМЕРСЬКУ ПОЛІТИКУ ДО ПОТРЕБ МАЙБУТНОСТІ

Вашингтон. — Президент Джансон переслав Конгресові Фармерське Звернення, в якому закликає законодавців дивитися на фермерську програму країни зі становища майбутності. Фармерська політика повинна обіймати всіх тих, які працюють на ріллі: тих власників великих фарм, які є продуцентами харчів для цілої Америки і для закордонних держав і тих, що мають маленьких фарм та не можуть із них вижити, бо мають за малі прибутки в порівнянні з тими американцями, що працюють в промислах. Звернення Президента свідчить про те, що уряд не планує скасувати урядову підтримку фермерів, щоб втримати на відповідному рівні ціни на фермерські продукти, і щоб забезпечити потрібні прибутки тим, що є власниками малих фарм. Президент підкреслив, що незалежні університетські професори ствердили, що коли б уряд не підтримував фермерів, то настала б катастрофа в американському фермерстві. Але, додав Президент, "ми можемо багато змінити в нашому думанні про фермерську політику". Президент загладу про те, що детальні ціни на фермерські продукти значно збільшилися в останніх роках, але гуртові ціни, по яких продають фермери, в дійсності зменшилися на 15 відсотків в порівнянні з цінами з 1947-1949 років. Демократи хвалять Звернення Президента, а конгресмен р е сп убліканець Чарльз А. Галлек заявив, що це "обіцянка, але здійснення її не видно". Але сенатор Ейкен із Вермонту, член Сенатської Рільничої Комісії, хвалять становище Джансона у фермерській програмі, Головні пункти Президентського звернення є такі: 1. Зорганізувати Президентську Комісію, яка вивчала б фермерську програму. 2. Створити земельний банк із 50-ох до 80-ох мільйонів акрів управної землі, що коштувала б ко 100 мільйонів дол. річно і зменшила б річнийу продукцію. 3. Зорганізувати державні харчові резерви на випадок неврожаїв, або якихсь інших катастроф. 4. Статистика про нові ринки збуту для фермерських продуктів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ДОПОВІДЬ о. Д-РА МЕЛЕТІЯ ВОЙНАРА ЧСВВ, НА МІЖНАРОДНОМУ ЗІБРАННІ

Нью-Йорк. — В суботу і неділю 6 і 7 лютого, в приміщеннях Українського Інституту Америки в Нью-Йорку (2 Іст 79-та вул.), відбувся семінар Міжнародного Руху Католицьких Студентів "Панс Романа". Під час семінару (в неділю, о год. 3:00 по пол.) вилосили доповіді українського прелатів Впр. о. д-р Мелетій Войнар з Вашингтону, доктор Канонічного Права та член Комісії для Східних Церков Ватиканського Собору.

В програмі цього семінару на тему "Мовчазна Церква" відбулися в суботу такі доповіді: д-р Гоце Местре — "Економічний Удар Комунізму"; Проф. Отто деХоберт — "Зміни в світових урядах та їхні відгуки"; Проф. Ніколас Бруск — "Екзальний студент й тут роджений студент" в Америці"; і слово президента Пакс Романа д-ра Петра Вигантаса. В неділю в полудне о. д-р Мелетій Войнар відсудує Святу Літургію в українським Обряді для учасників семінару. По спільній сніданню Впр. о. Войнар вилосить доповіді на тему "Підстави для Вселенського Діалогу з Православними Церквами".

ПРАЦЯ НАД НОВОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ОПЕРОЮ
Нью-Йорк. — Композитор Олег Стратичук, колишній мистецький керівник і диригент Червильської опери, працює над новою оперою "Оксана", з часів другої світової війни в Україні. Над остаточною викінченням віршованого лібретто працює Леонід Полтава у Вашингтоні. У процесі компонування виявилось, що треба змінювати декілька картин у другому й третьому актах опери. Композитор О. Стратичук уже закінчив перший акт та написав декілька хорів, у тому числі заключний хор українських національних повстанців. Ця героїчна опера побудована в частково невідомому для оперного жанру стилі, зокрема, "Оксана" розпочинається — великою балетною сценою, в якій передаю шукання українським народом свого вірного шляху в бурхливих роках другої світової війни.

ПРАЦЯ НАД НОВОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ОПЕРОЮ
Нью-Йорк. — Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА влаштує чергову Наукову Конференцію в суботу, 6 лютого 1965 р. в годині 8-їй вечеру в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Нью-Йорку. Конференцію підкріпить д-р Л. Луців, а доповіді вилосить проф. д-р В. Чапленко на тему "Національно-мовна політика більшовизму в УСРР за т. з. востного комунізму". Конференція признає для ширшого загалу громадянства.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. В. ЧАПЛЕНКА ПРО БОЛЬШЕВІЗЬКУ МОВНУ ПОЛІТИКУ В УСРР
Нью-Йорк. — Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА влаштує чергову Наукову Конференцію в суботу, 6 лютого 1965 р. в годині 8-їй вечеру в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Нью-Йорку. Конференцію підкріпить д-р Л. Луців, а доповіді вилосить проф. д-р В. Чапленко на тему "Національно-мовна політика більшовизму в УСРР за т. з. востного комунізму". Конференція признає для ширшого загалу громадянства.

НА НАШІ, НЕ СВОЇ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)
Омельченко випливали в море на швидкому катері, щоб вполю змінити батареї на бекелі. Вони згодилися на упрощування дітей і взяли двох із собою. Поблизу першого бекелі, у катера відірвало кермо мабуть якимсь підводним трощем. Розгулявся небудякий штурм. Катер заливався водою і, врешті-решт, він сія на міліну. Бекешин Тесленко накинув на себе рятувальне коло й поплив, щоб покласти на допомогу людей. Його знайшли аж наступного ранку, напівзатонутого, захованого на березі. Перевезли до знайомих чи родичів, відігнали, нагодували. Треба було знати рушати в море, щоб рятувати тих, чий життя залежало від крижаних хвиль і невпинного вітру.

У КАТАХ ЧАДЯТЬ НАФТОВІ ЛЯМПИ
Колгоспник артілі ім. Леніна Вінницького району Михайло Заболотний пише в "Радянській Україні" 26 січня с. р.: "В нашому колгоспі три населені пункти. І жаден не електрифікований. У катах чадять нафтові лампи. Погані в селах крамничі. Клобти туються в тісних приміщеннях. Звизму в них холодно. Ніді у нас поладити черевиків, пошити костюм. Але ескайти про це на зібранні відверто, — не можна. Як тільки закінешся, тебе зразу почнуть ошарпати: "Що ти там говориш?". "Це брехня"... Такі репліки кидає голова нашого колгоспу."

ТРАГЕДІЯ В ДНІПРІ
Віля міста Дніпродержспіска на Україні декілька років тому створено штучне "море". Погожою для це велетенське водоймище мала стати нагадус море, хоч Його другого берега майже не видно. Але у вітряну погоду перетворюється на справжнє море, з могутніми хвилями. Піною, ревом потемнілої води. По морю курують пароплави, баржі, тому на ньому встановлено маяки-бекени, що живляться струмом з батареї.

Кінець листопада. Здіймалося на бурю, але бекени Тесленко і рятувальники

Категорично відмовилися випливати в море, щоб показати, де саме сталась катастрофа. Майже 30 годин трос людей рятувальних, збирався на носі катера. "Мало не під конвою" — читалося в "Молоді України" з 29 листопада. — мільйонери привели Тесленку на буксир, і судно взяло курс у район затоплених плавнів". Після довгих розшукув катер знайшли. Там був напівбожевільний Омельченко, нещучий Володя і вже мертвий шестирічний Ігор.

Коли б Тесленко не прогайнував понад 10 годин у теплій хаті — всі випили б цілими з десятиця.

СВОБОДА

SVOBODA

UKRAINIAN Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917—authorized July 31, 1918. Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65c.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Сумнівні надії

Того самого дня — 4-го лютого, — як в Москві відідали на відвідини до Пейнінгу советський прем'єр-міністр Алексій Косігін в товаристві високих військових старшин та спеціалістів від авіаційних справ, заповнивши наперед, що з Пейнінгу вони полетять до Північного В'єтнаму, президент Л. Б. Джансон висловив, «надію», що він ще цього року відвідає Москву та що його там «советський провід радо привітає».

Можна би мати великі причини для застереження щодо відвідин президента Америки, яка є найбільшою остоєю та символом волі, в Москві, що є найбільшою остоєю і символом рабства, поневолення і народолюбства. Проте, в теперішній політичній ситуації, в ситуації більше чи менше мудрого і корисного «співіснування», відвідини президента Америки в столиці рабовласницької комуністичної імперії треба розглядати не так в площині принципу, як радше політичного маневру, який може принести або поважну користь, або велику шкоду, залежно від його поставлення в використання.

Важко, що такі відвідини могли б принести користь, якщо президент Джансон уже в своєму першому повідомленні був у якійсь дипломатичній спосіб висловив надію на те, що в СССР його радо привітає не «советський провід», але народ Советського Союзу. В цьому відношенні він міг би висловити не тільки надію, але й певність. Нехас напевно в Советському Союзі одної чесної людини, зокрема між поневоленіми Москвою не-російськими народами, яка не привітала б Президента ЗДА та в серці якої, навіть у теперішніх обставинах, не віджило б це надії на «свого Вашингтона». Здавав собі з цього справу попередник Косігіна і Брежнєва, Нікіта Хрущов, який майже напередодні планованих відвідин в Москві президента Давида Д. Айзенгавера вининив авіантюрну із збитим літаком «У-2» та замкнув — можна б сказати — двері перед носом запрошеного на відвідини американського президента.

Відвідини президента Джансона в Москві ще є тільки в стадії «надії» і важко передбачити, що з цього може вийти. Косігін полетів до Пейнінгу та полетить до Північного В'єтнаму не на те, щоб зробити американському президентові приємність під час його відвідин в Москві. А надія президента Джансона на те, що його «радо привітає советський провід», могла здійснитися тільки тоді, якщо він вивабив до Москви, як капітулянт, чого цілком певно він собі не бажав і не планує. Тому й це перше повідомлення про «надію» президента Джансона на відвідини в Москві викликає багато великих сумнівів.

Агентура протестує

Протягом уже довгих років комуністична партія ЗДА відмовляється виконати прийнятий Конгресом постанову про судову реституцію членів її проводу і фінансових засобів. Усі вимоги Департаменту Юстиції і судів в цьому напрямку американська компартія відкидає, оскаржуючи їх правдивість різними адвокатськими штучками. Розглянувши терпеливо й об'єктивно всі компартійні відкриття, суд вирішив таки притягнути уже в найбільшій частині вождів американської компартії до судової відповідальності за порушення законів і невиконання судових рішень.

Повідомлення, що така розправа має відбутися, викликало широку протестальну акцію і не так в ЗДА, де про це газети майже не згадують, як в усьому Советському Союзі і інших комуністичних країнах. Виконуючи доручення партійних органів, советські робітники, діти культури та мистецтва, студенти і навіть колгоспники пишуть масово, сповнені «святим обуренням» листи до Білого Дому і Конгресу ЗДА, вимагають «припинити судові беззаконня» над американськими комуністами, перестати переслідувати «безгрішних американських патріотів». Авторів тих «протестів» з різних советських республік, навіть таких, як Узбекистан, домагаються, щоб у відношенні до американської компартії були дотримані особисті і громадські права.

У зв'язку з цією «протестальною акцією» варто ствердити, що організує її і веде той режим, який знищує безоглядно, терором і репресіями усі інші політичні партії й направи, та політична система, яка відмовляється своїм громадянам ще й досі усі демократичні свободи, уряд тієї держави, в якій суди є адміністративними органами однієї, тоталітарної в своїх основах і методах, партії. І це треба пригадати, що ініціює й організує ці «протести» центральна міжнародного комунізму не в обороні особистості і громадянської свободи таких чи інших осіб або політичних груп, але з єдиною метою забезпечити свободу для диверсії, підірвати і шпигунської роботи комуністичної агентури на території ЗДА.

Московське „давай“

«На одній із будів у Великій Кабілі в гірській місцевості Альєжир — повідомляла московська „Правда“ з 21-го грудня м. р. — „російська мова стала міжнародною мовою. Весело і зацікавлено звучало розкриття „русско-давай“. Оце „давай“ — кричали альєжирці, болгар, чехи. Це означало — давай цеглу, давай бетон... Не вистачало бетономішалок. І тоді в неділі не їздили на море купатись — працювали, місяли важке багнє чобітьми — працювали».

Після перебування „комсомольська бригада“ в Альєжирі, збудувавши селище, електрику, водотіг, проклали шлях до нового селища. Працювали там юнаки з Болгарії, Чехословаччини, Югославії, Східної Німеччини, а найбільше — в СССР. При чому в групі молоді із СССР лише десяток осіб були з Росії, решту позначили з України, Білорусії і інших республік, як пише „Правда“: „з Москви, Києва, Мінська, Ташкенту... 116 юнаків з міжнародної „бригади праці“ в СССР працювали від 6-ї ранку до 7-ї вечора, в неслухняних обставинах, без механізмів, без допоміжних машин, під пекучим сонцем пустелі».

Але „фокус“ не в самій праці та умовах праці, а в чому іншому. „Навіть старі альєжирці повірили, що прибулі здалеку російські парні — їхні справжні друзі“. Або: „Повернувшись у місто, альєжирські шофери розповідали про матірні слова „русских ребят“: „раз, два, взяли!“ На тій пустельній будів керівник советської бригади представив альєжирцям своїх людей, як „русских ребят“ і, в свою чергу, „Правда“, в репортажі під заголовом „Повернувшись комсомольці з Альєжир“, з притомком чотирьох разів підкреслює назви усіх учасників цієї бригади росіянами. З таким оглядом московсько-шпигунський цинізм не підходив до представників різних національностей навіть у часах „культури особи“.

У тому репортажі, як у крапінці води, відбивається настанова Кремлю в питанні націй, мов, культур. Ідеалом для наслідників Петра І залишився російський шовінізм, який не терпить інших націй, мов і культур. З несприваючим задоволенням орган ЦК КПСС повідомляє, що на тій будів кричали російське „давай“ вже не тільки українці, білоруси чи узбеки, а й чехи, словаки, болгар і навіть альєжирці. Там російська мова стала „міжнародною“ мовою.

Але „Правда“ була змушена в тому репортажі згадати не про одну „малу деталь“: навіщо будови в пустелі ходили озброєні альєжирці, бо в „горах ще перебували контрреволюціонери“... Так називає Москва альєжирських патріотів, які не бажать, щоб над їхньою країною ревно російське „давай“, прикрашене — для закордонних навіяників — комуністичною червоною фарбою. Справді, проблема поневолення націй — одна з найважливіших світових проблем.

ДІАЛОГ ІЗ КИЇВСЬКИМИ СТУДЕНТАМИ

Куригуба. — Протягом останніх днів у Бразилії одержано кілька листів, писаних безпосередньо київськими студентами. Досі, як правило, вони уникали звертатися до емігрантів; за них, і то кількох незначних реченнями, що містили на собі їхні батьки, матері, дядьки чи тітки. Аж тут відразу „прорвало“.

Виявляється, студентів Києва дуже зацікавила бразилійська протикомуністична революція і все те, що з нею в'яжеться. Ось їхні конкретні запитання до рідних і знайомих у Бразилії:

„Чи правда, що в Ріо де Жанейро та Сан-Паулу напередодні революції відбулися мільйонні протикомуністичні демонстрації? Чи правда, що робітничтво не послухало наказів комуністичних провідників і не хотіло провести генеральний страйк? Чи правда, що комуністичні лідери Бразилії володіли величезними мистаками, були справжніми капіталістами й поміщиками?“

Масово враження, що лише тепер, по десятих місяцях, що минули від часу протикомуністичної революції в Бразилії, до київських студентів починають доходити правдиві подробиці щодо її виникнення та проведення. І для тих подробиць вони шукають підтвердження від близьких для них людей.

Відповіді на запитання не забарився. Уявляємо, як будуть вражені в Києві, коли доведуться про мистак Жован Гуларта, які своїми розмірами перевищували терени Польщі, або про те, що „бідний емігрант“ Леонел Брізола і нині ще має в Монтевідео 6 літаків. І т. п. Нас же найбільше цікавить сама справа написання цих листів і такі одверті запитання. Ця справа поки що залишається для нас не зовсім ясною. Годі припустити, що ці листи іспіруються в порядку урядово організованої акції „поширення культурних зв'язків з українцями за рубежом“.

Тут до речі вказати на досить уже тривале знайомство бразилійських студентів з студентами Києва. Чимало їх відвідує СССР, зокрема столицю України, і Київ справляє на них найбільше та найкраще враження.

Не зважаючи на наполегливі старання кремльських можновладців, Москва в порівнянні з Києвом, в очак закордонних гостей, „не витримала критики“. Але повернемося до теми.

Серед київських студентів легко знайти тепер знавців різних мов, у тому числі єспанської, якої розуміє кожний бразилієць. Отож створюється догладливі можливості для розмов без перекладачів, навіть без сторонніх свідків, для докладного й ширшого обмір думками.

Бразилійських студентів спочатку найбільше цікавили у часті советських студентів у державно-політичному житті. Ясна річ, при цьому київським розповідали про діяльність бразилійських студентських організацій, проводили яких були в руках комуністів.

Під час такого роду розмов конкретне називалося ім'я та прізвище секретаря ЦК КПУ в справах ідеології — Андрія Скаби. Про нього київські студенти казали, що то є нове видання Андрія Бульби, описуючи своїм слухачам що поєднує твору Миколи Гоголя, аж до заключних слів Тараса Бульби, звернених до свого сина: „Я тебе породив, я тебе і вб'ю“.

У розмовах багато говорилося і про нове „колективне (Заключення на стор. 3-й)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ МУДРУМО ЛУКАВО...

Не місце тут подавати всі ті дива, що за останні двадцять років постали в нашій мові. На це потрібно окремого трактату. Але досить зупинитися, хоча б на статейці пана Л. П. під заголом „Мене утешили сахаром“ („Свобода“ ч. 8) та виступи на цю статтю О. З. („Свобода“ ч. 16). Не знати чого ті особи ховаються за ініціалами, хоч в той час хочуть когось похвалити.

Що заувага пана Л. П. доречна, ніхто не заперечував. Страхополіти, що повиростали в нашій мові, потрібні таврування. Але щоб наші „таврування“ мали добрі наслідки, перестаньмо мудрувати лукаво.

Якщо московські русифікатори з прізвиськами на о, е, а) підкладають свої „зозулячі знески“ до нашої мови, щоб „русифікувати зсереди“, ми повинні дати їм сто відсотково відсілку. А що ж ми бачимо з міркувань Л. П. і що ліпше дав О. З.?

Л. П. „конфетку“ назвав цукоркою, „рубж“ — кордоном, а „жарений“ — смаженим. До цього додає він ще й таке: „Треба б, очевидно: „Я не успів стерти гуму з айсе фово“, мовляв, замість зрусифікованого: „Я не успів стерти резиночку лисне слово“. Чи такими, з дозволу сказати, виправками, досягнемо чогось ліпшого? Чи здаємо собі справу, що пишемо й що робимо? Я не згадувати вже того, що ми, що не інший рядок, то й інше тож саме слово вмісто втлюти (гляди „Свобода“ ч. 237. „Філологія й мовознавство дистанту також свою тематику“). Ні, такими виправками не поліпшимо нашу мову. „Жарений“ — це не смажений, а смажений — не жарений. Жаримо на жару, а смажемо на полум'ї.

Ще гірше справа із злочасною „цукоркою“, за яку так охоче „голосує“ О. З. Яка, справді, різниця між „цукеркою“ та „цукоркою“? „О“ чи „Е“ ніякісенької ролі тут не грають, справа в корені, а той злочасний корінь лежить у нашому невизначеному відношенні своєму до чужого, або ж, за відсутності в нас його, своє створити. Та навіщо створити, не кидати своїх слів на сміталь: народ знає не „цукор“, а „солонух“, народ знає „гук“, а не „огірок“, народ знає й писемники і класики писали „соша“, а не „шоша“.

Чи багато виграло слово „цукерка“, коли ми замінили Е на О? Знов же справа із „кордоном“ та „рубжем“. Слово „рубж“ у нашій мові звучить огидно, так і тече „лаптем“. Але воно нам не чуже: „заруби, дочко, сорочку, бо поділки витріпаш“. Намаляй рубець, аж тіло посиніло. Але ми „влюбилися“ в прибулку, чужу — „кордон“. І не було б досади, коли б ми не мали свого слова „межа“.

Не гонімося також за „лапобатами“, бо масно на це й своє слово. Якоюсь ніяково чистіть ось такі речення: „Займається закордонним замилуванням оцей“ або „з якого вчаться сотні тисячі дітей“. Чому б не сказати коротше, але доречніше: „замилують о. народ“.

Тим часом, „Америка“ з 3-го лютого інформую: „Вирішено більшістю голосів включити прізвище президента Витвіцького до Грамоти, що буде вмурована в пам'ятник; 4-ох учасників народ відмовились голосувати над внеском...“ Згідно із спостереженням на референдумі „Свободи“, над внеском не голосували тільки: Ігнат Білінський, мтр Теофіл Кульчицький, мтр Іван Винник. Четвертим був, мтр. М. Доліницький. Здержаних від голосування не записується до протоколу але доречніше: „замилують о. народ“.

чи тим, хто за межами“ (скажімо — батьківщини), а також — „з якого навчають сотні тисяч дітей“.

Пишу це все не на ганьбу, тим, хто виправляв мову інших, а лише те, щоб виправляли розумно, доречно.

Мих. Лавренко

Нью Йорк, Н. Й.

ХТО ГОЛОСУВАВ ПРОТИ ЗГАДКИ ПРО ПРЕЗИДЕНТА УНР У ПРОПАМ'ЯТНІЙ ГРАМОТІ

В першій вістці про наради Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові, розміщені в числі „Свободи“ з вівторка, 2-го лютого, було сказано, що приєднано без одного голосу спротиву ім'я президента УНР на пропам'ятній грамоті, яка буде вмурована в п'єдесталі пам'ятника Шевченкові. День пізніше Ви вже поспішили подати доповнення до цієї вістки, що хоч віхто не голосував на нарадах проти цього привертання, то все таки були три учасники наради, які здержалися від голосування за цим рішенням.

З цього виходить, що рішення не лише не було одностайним, але, що більше, що чимось особам, чи комусь залежало на тім, щоб першу вістку спростувати. Чому б тоді не написати, хто це були ці три особи, щоб читачі і народ не мусили вгадувати до злогода. Таке відгадування осіб і причин, через брак інформації про особи, може когось скривдити, так з кругів, які сбалансують ім'я президента УНР на грамоті, як і тих, які мали застереження.

В. Я. Антонович
Нью Йорк, Н. Й.

ВІСНОВКИ РЕДАКЦІ

Подана в надрукованому в „Свободі“ з 2-го лютого повідомлення вістка, що пропозицію голови Комітету Пам'ятника Шевченкові проф. д-р Романа Смал-Стоцького про привертання початкової тексту Пропам'ятної Грамоти із згадкою: „Коли Президентом Української Народної Республіки в екзилі був достойний д-р Степан Витвіцький“ приєднано „без одного голосу спротиву“ відповіді д-р Ярослава, бо коли голова наради записав що з протії тієї пропозиції, ніхто не підніс руки, отже пропозиція була прийнята без спротиву. Додаткове вибачення, що трьох учасників наради здержалися від голосування, надруковане в черговому числі „Свободи“, було подане на пропозицію скарбника Комітету п. Ігната Білінського.

Тим часом, „Америка“ з 3-го лютого інформую: „Вирішено більшістю голосів включити прізвище президента Витвіцького до Грамоти, що буде вмурована в пам'ятник; 4-ох учасників народ відмовились голосувати над внеском...“

Згідно із спостереженням на референдумі „Свободи“, над внеском не голосували тільки: Ігнат Білінський, мтр Теофіл Кульчицький, мтр Іван Винник. Четвертим був, мтр. М. Доліницький. Здержаних від голосування не записується до протоколу але доречніше: „замилують о. народ“.

З НАШИХ БУДІВ

ВІНА І КАРА

Вдарюся в груди, друзі-письменники, і скажмо собі, як на св. Свободі: соприлиш! Майте рацію деякі ті критики, що лають нас за літературний виступ „Слова“ в Українському Народному Домі в Нью Йорку. Балаганний був вечір, нічого гріза тайти. Нарікано на Шевченківський Комітет, що троті загнужу бенкет у Вашингтоні... А ми що кращого зробили? Затягнули програму вечора до години 12-ї ночі та й не могли скінчити. Безмежну едичність в шановної публіки і заслужену популярність здобули собі ті друзі, які десь так коло міночки зрезігували із своїх виступів — перед непорочною залею.

Так тиранизувати цих шляхетних і прихильних нам людей не можна! Замучили ми їх своїми і не своїми поезіями, прозою, есеями... Не досить того, що погода випала в той вечір тепарування, а тут ще й таке розварування! Найбільше таки жаль жіночтва і невинних дітей, які, невідомо за яку кару, томилася і скунали коло матерів. Батьки ж — давали собі рідку, заскакували час від часу в підлілля, тобто до клубу „Лиса Микита“, і зойдаж вертали скріплені на дусі, в піднесеному настрої. „Шо?.. Ще не кінець? — тут здивовано то одні, то другі... О, май Гад!.. Треба їти покласти ще одного дайма до таксометра“.

Посипалися тяжкі громи на білі голови мого кума з Філадельфії та й на мене, грішного... Ви ж, кажуть, були ці невеликі керівники програми, коментатори, от і накомментували чорт-зна-що: виступили на естраду есмеральдику літератури, це й троті підозревої, а дитячу — важко скривдили, зногували, Гм!.. Виступили... А як було не пускати, коли зловити перлину до мікрофона, як демократи до Конгресу? І що ці поради з таким незорганізованим народом, як чотири письменники?

Обіцяє тобі чоловіча, клянучись честою, що читатиме п'ять звилин, а читас півгодини! Прочитай одну поезію, другу, а потім звертається до публіки, майже в слухах: „Дозвольте, каже, мені, шановне панство, що щось прочитати“! Публіка, несеючись небезпечно, доброзичливо, погоджується, іде й додає йому відваги: „Читай, каже, синку, читай, один вірш менше, один вірш — різниця не зробить. Від того ще ніхто не ожирів“. А хлопець розгортається і давай жарити! Вік же й не підас дозволу в публіки, а протів витягас за-за надути однієї вітї паперу за другим. Тоді всього свого надбання не відтарабанив.

Так що в цьому місті вибачайте, шановне панство: вина лежить троті і на вашому боці! Навіщо даякото опіскували? Треба було амовчати, тоді і він швидко зійшов би з трибуни. А щодо наших власних прогрізів, скажи тіба словами Івана Франка: „Судіть мене, судіть мої, без милости лукавої!“ Що хочете з нами робити, тільки з клубу „Лиса Микита“ не викидайте!

І кер.

Степан Риндик

ЧИСТКИ В МОВІ

(1)

У статтях на мовні теми і в різних інших публікаціях час-різно знаходимо нарікання на мову книжок, часописів, публічних виступів тощо. Для прикладу подаю тут уривок із статті одного автора про мову нашої преси:

... В багатьох наших пресових публікаціях зустрічаємо слова і звороти, які цілком відбігають від норм нашої літературної мови, — і то в такій мірі, що дають картину повної неписьменності друкованого тексту“.

Це, звичайно, перебільшення. Дієвність не така велика. С прикрі випадки неписьменності, є і систематичні ухилю від мовного „правпорядку“, але нема „картин повної неписьменності“. Це неабережний вислів. І треба сказати, що на такі необережності натикаємося раз-у-раз у подібних писаннях, особливо в рецензіях і літературних оглядах. У „Самостійній Україні“ за червень 1964-го року

масно такий ряд назв: аз, буні, глаголь, добро... Ці назви прийшли до нас разом із писемністю і з того саме часу писемні люди на Україні, а з ними і весь наріз називали цілу систему тих знаків „азбукою“. Частина „аз“ означас в нашій старій мові „а“, а частину „буні“ етимологи зв'язують із старогерманським словом „боко“, що означало писмо, книжку чи щось до цього подібне. Звідти новонімецьке слово „Бух“ — книжка. Але в даному разі нас цікавить не етимологія цього слова, а тільки факт, що слово „азбука“ з давніх-давен стало називатися, а згодом з ним і редакція „Літературної України“, не вважають за українське слова „вистріл“, „ігра“, „дерзкий“, дармащо всі вони привнесені в наших словниках, де ілюструються численними прикладами з приповідок, пісень і творів наших письменників. Кожен із читачів може це перевірити. Скажемо тільки про слово „азбука“, що його вже віддавна намагалися наші книжники заступити словами „абетка“ чи „алфавбет“. Не знати, чому.

Термін „азбука“ складається з назв двох початкових літер у наших писемстві, де

сказати й про слово „буква“, що його хотіли б заступити чужою „літерою“.

Далі ми розберемо кілька типових прикладів чищення нашої мови на еміграції, а перше тим хоча обговорити питання, якими саме аргументами керуються наші пуритани, викладачі українські слова з нашої мови. Найчастіше обвинувачення проти них бринять так:

„Це — не літературне слово“, чи „це слово не належить до української літературної мови“, чи „це слово суперечить нормам нашої літературної мови“.

На перший погляд ці обвинувачення видаються дуже зрозумілими й слушними, бо кожному ясно, що нелітературні слова вистачає для того, щоб його виникнути, „вчистити“ з літературної мови. Але при трохи глибокім розгляді справи постають такі основні питання:

Що таке літературна мова? Як точно дефініювати це поняття?

Як відрізнити літературне слово від нелітературного? Як критерій масмо для цього?

Чи ці критерії абсолютні? Чи вони залежать від нашої волі і умови?

Якщо залежать, то хто саме визначає їх?

Передумавши ці питання, читач переконається, що терміни „літературна мова“ і „літературне слово“ в багатьох випадках уживаються наважину. Навіть у поважних працях. Наприклад, у „Словнику чужомовних слів“ (автори: І. Бойко, О. Ізюмов, Г. Калішевський, М. Трохименко) під часлом „літературний“ читасмо: „літературна мова — поправна мова, власна художнім творам“. Скажмо інакше, літературна мова — це мова літератури. Чи це є тавтологія? Ідем регідет? Повторення підмета в присудку? Чи можна це речення вважати за дефініцію, що мала б нам вяснити природу й істоту літературної мови? Очевидно, ні. До цього треба додати, що приваде речення виключас з нашої літератури такі здобутки нашої писемства, як оповідання Василя Стефаника, не кажучи вже про чудові картини в листах Гриня Зоулі до „Чесної Єлїти“, де лексика і морфологія далеко відбігають від правильної мови.

У „Словнику лінгвістичних термінів“ (автори: Є. Кротевич і Н. Роздєвич; АН УССР, Інститут Мовознавства ім. О.

Потебні, Київ, 1957) читасмо: „Літературна мова — загальнонаціональна форма загальнонаціональної мови, що задовольняє, головним чином, потреби державних установ, преси, науки, літератури, театру, радіо, школи тощо. Літературна мова наліч створюється на базі загальнонаціональної мови, відрізняючись від неї більше послідовною нормалізацією, більш чіткими розрізнанням умов уживання тих чи інших слів і їх форм“. Мова твориться народом. Поділ мови на літературну і народну означає тільки те, що ми масмо, так би мовити, „сприву“ мову і оброблену майстрами (М. Горький). Літературна мова збагачується словами й формами з діалектів, з розмовної мови, в той же час збагачуючи її.

Кожна літературна мова має різні форми і засоби для вираження однієї і тієї самої думки залежно від обставин, характеру і умов спілкування, тобто має різні стилі“.

Так пояснюють термін „літературна мова“ науковці з Інституту Мовознавства АН УССР. У цьому поясненні зібрані типові хибі кожної недбалості мови: загальні, брак конкретності, розплив-

часті, туманні поняття, многазначність слів і неокресленість думки. Щоб це виразити, треба сказати, нехай читач пригадає собі будь-яку дефініцію із своєї шкільної науки, наприклад, дефініцію кальорії: „Кальорія — це кількості тепла, що нагрівас один кубічний сантиметр чистої води від 14,5 ступня Цельсія до 15,5 ступня“. Тут кожне слово означає цілком конкретне поняття, а все докили — одностайно і виразно окреслену думку. А що конкретне означає „загальнонаціональна мова“? Що власне значить тут слово „форма“? Чи це є все те, що обіймає собою т. зв. морфологія? Чи це, кажучи іншими словами, словозміна іменників, прикметників, займенників і числівників (деклїнація) і дієслів (конюгація)? Чи цей термін заторкує і лексичу разом із семантикою? Як відповісти на ці всі питання?

А як розуміти термін „загальнонаціональна мова“? Чи це мова без діалектичних елементів — слів, ідіом, зворотів? Якщо так, то як тоді погодити з цією дефініцією твердження, що літературна мова „збагачується словами і

(Далі буде)

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ 22-го СІЧНЯ

В БОСТОНІ

Святкування 47-ї річниці проголошення Незалежності Української Народної Республіки і 46-ї річниці Соборності Українських Земель відбулось в Бостоні, Масс., дня 24 січня 1965 р.

Академію розпочато відпіванням Американського Національного Гімну при співучасті мандолінової оркестри Ю-СУМА, під керівництвом Н. Калиніченка, Свято відкрив проф. д-р Іван Олексинський, культурно-освітній референт Відділу УККА, звертаючи увагу на важливі дати з останніх визвольних змагань Українського Народу.

Прокляттям губернатора стеїту Массачусетс Дж. А. Волпе, посади міста Бостону Дж. Ф. Коллінс і Мисію Раді Бостону, які проголосили день 22 січня 1965 року Днем Української Незалежності в стеїті Массачусетс і в Бостоні, відчитав п. Орест Шудюк, референт зовнішніх зв'язків. Святочну доповідь з нагоди цих річниць виступив Святослав Петрів.

По короткій перерві мандолінова оркестра Ю-СУМА і школи при церкві св. Андрія під керівництвом Н. Калиніченка відіграли пісні: "Ой у лузі червона калина", "Чуєш брате мій", Садко — "За-

печалився я" — слова Луценка, муз. Полонського, відспівала п-ні Н. Калиніченко при фортепіановому супроводі проф. Е. Голембіовського.

Пісню "Для рідного краю", муз. Безкоровайного відспівав хор юначок СУМА при супроводі мандолінової оркестри цієї організації.

Легенду про Симона Петлюру віддеклямувала К. Петрів. По декляції мандолінова оркестра Ю-СУМА відіграла пісню: "Ой видно село" і "Ми діти козацького роду" — цю останню зі сольовим дуєтом вик. Р. Франківська і О. Баналига. Соля: "Розвійтеся з вітром" — слова Франка і "Місяцю ясний" арія зі Запорожця за Дунаєм відспівала п. Л. Дік. Вірші: День Злуки" (22.1. 1919), Ф. Невестюка, віддеклямувала сумівка Р. Франківська. Перед закінченням академії мандолінова оркестра Ю-СУМА відіграла ще кілька стрілецьких пісень, після чого п. Д. Николенько, містоголова Відділу УККА подякував поодиноким виконавцям програми і диригенту мандолінової оркестри Ю-СУМА Н. Калиніченку за старання підготувати молоді до академії.

Іван Олексинський культурно-освітній референт

ЦЕРКВА НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Церква в Підгайцях, 1964

Не зважаючи на атеїстичну пропаганду совєтського уряду та систематичну ліквідацію українських церков, (добрі церкви переіменують на шпихлірі, магазини, кінотеатри), деякі місцевості в Зах. Україні є спроможні сплачувати державі великі церковні податки і відраховувати свої церкви. Громадяни деяких місцевостей, не зважаючи на фатальний економічний стан, складають свої лепти на потреби церкви.

Нещодавно громадянин І. Пегильницький отримав дві зимки: на першій показана церква св. Юрія на Старому Місті, яку в 1958-му році відмальовано. На другій зимці старовинна церква в Підгайцях, також відмальована і введена в акційний порядок. Біля церкви проходять громадою люди, які виїхали з церкви. Зимка говорить сама за себе, і зайві всякі коментарі про теперішній економічний стан в Західній Україні.

В Підгайцях колишній католицький священник, примусений тамошньою владою перейти на московське православіє, надає відправляє Служби Божі в українському обряді. Час до часу з Києва приїжджають церковні "чинники" на контроль священика, чи він виконує всі їхні розпорядження. Часто можна читати листи з Краю, в яких просять про

Старе Місто, 1958

допомогу колишніх парохіян церков для ремонту церкви. Наші нові поселенці в ЗДА радо допомагають не лише своїм рідним, які залишилися під совєтською окупацією, але своїми жертвами не забувають і про церкви в своїх рідних семах і містах. Повинні зимки показують церкви, які мають за собою кількасотрічну історію. Вони перетримали не одну лихоліття нашого народу і дасть Бог, що перетримують і теперішній стан. Можливо не задовго частане час, коли то знов святоюрські дазони у Львові і по всій Україні зможуть кликати наріж на молюби до своїх церков.

Роман С. Голіят

Заснування нового Відділу СУА в Кентоні

17-го січня Ініціативний Комітет під проводом п-ні Софії Барусевич і при співучасті п-ні Ірини Кашубинської, орган. референтки Головної Управи СУА, заснував 87 Відділ СУА іменем Олени Степанів. До Відділу вписалося 18 членів.

Вибрано Управу Відділу й Контрольну Комісію у складі: Софія Барусевич, голова, Дарія Шварок, містоголова, Ольга Курилас, секретарка і пресова референтка, Віра Фінков'ят — скарбничка. Референтками стали: Віра Яцикевич, — культ.-освітня, Анна Юсєвіч, зв'язки, Стефанія Гудз, сусп.-опіки, Розалія Хлеста — організаційна, Анастасія Жабинська і Анна Сметанюк, господарський.

Українське Лікарське Товариство

Північної Америки
ВІДІЛ МЕТРОПОЛІ НЬО-ЙОРК

НАДЗВИЧАЙНІ СХОДИНИ ЧЛЕНІВ

в суботу, 27-го лютого 1965 року
в год. 6-й веч.

в залі УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 East 79th Street, New York, N. Y.
УПРАВА ВІДІЛУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

Відділ ім. композитора о. М. Вербицького в Торонті

— влаштує —

Лемківсько-Надсянську Конференцію

в НЕДІЛЮ, 14-го ЛЮТОГО 1965 р., о год. 3-й по пол.

у великій залі Українського Відділу Королівсько-Канадського Лейбю, при 326 Квін вулиці змхд. В ПРОГРАМІ: 1. Доповідь дир. О. Станімира на тему: Життєвий шлях перемислого селянина Кир Йосифа Коцилюкського; 2. Справа вандальського нищення наших Церков на українських етнографічних землях Лемківщини і Надсянщини; 3. Справа насильного виселення українців з надсянських земель і заборони їхнього повернення; 4. Постанови конференції.

До численної участі всіх українців широкі запрошує

УПРАВА ВІДІЛУ ООЛ в ТОРОНТІ

ДІЯЛОГ ІЗ КИЇВСЬКИМИ СТУДЕНТАМИ

Закінчення зі стор. 2-ої

керівництво, що постало після війни, дуже пильнує, щоб хтось не став понад усіма і не осягнув влади одноособового диктатора. Проти одноособового диктатора наставлені й секретарі обкомів партії, не кажучи вже про загальний партійний членства, а тим паче про маси населення. Отож, у Кремлі тепер шукають способу, якби зберегти, втримати диктаторський режим не з одним, а з кількома диктаторами? "Коллективне керівництво" для свого утвердження — кажуть студенти — завзято старяться здобути собі симпатії і серед населення. В цьому воля свого власного утвердження доводиться звертатися по допомогу не до "соціалістичного" сільського господарства, до колгоспів та радгоспів, а до приватно-власницького сектору. Чи не зля іронія долі?

У зв'язку з тим, що Хрущов понавело в жовтні минулого року, що подію київські дотепники називають "жовтневою революцією"; однак батьківські імена Леніна й Брежнєва дали їм підставу називати Брежнєва "Львів Другий", при цьому вони додають: "Просимо не змішувати з Миколою Другим". Ось стільки вдалося нам витягти з діалогів між студентами Києва і їхніми бразилійськими колегами.

Унівська конференція в Шикаго

Чергова Конференція делегатів Товариства колишніх воїнів УПА в Америці і Канаді відбулася в Шикаго, в Домі СУМА, в суботу, 12 грудня 1964 р. В нарадах взяли участь 24 члени представниці відділів із східних стеїтів Америки та Канади. Конференція заслухала інформації членів Головної Управи, переклала широкі дискусію та внісела відповідні постанови загальною українського та внутрішньо організаційного характеру. З нагоди конференції влаштовано о год. 5-7 у великій залі дому товариства імпрезу п. н. "Вечір споминів", в часі якого виступали й цікавими розповідями колишні воїни УПА, м. ін. поет-повістанець з Полісся І. Хміль: пані Мирослава Мелодія-Крук з Дітроїту порадувала численню зібрану громаду своїм виступом в характері співа-

чи-солістки при музичному супроводі проф. В. Шутя. Програму перевів вміло господар вечора і голова шикагівського відділу Т.ва к. в. УПА Ст. Голяш. Відтак наради продовжувалися до пізньої ночі, після чого в ресторані упівця Ю. Біланіча була спільна вечеря, яка пройшла в милій воєняцькій атмосфері. Народи Конференції проводив голова Т-ва М. Грицьков'ян (Нью Йорк), секретаріював В. Макар (Торонто).

Книжки й автори

● "Українська економія, її підвалини, сьогоднішній стан і можливості майбутнього росту" — під такою назвою вийшла праця українського еміграційного економіста професора Сіттон Голд Університету Миколи Л. Фрейшніна-Чирковського. Книга вийшла англійською мовою в Вільямс Українознавства Наукового Т-ва ім. Шевченка, кн. 16 і як II-й том в Англійській Секції.

● Емма Андійська — відома українська поетеса-модерністка, член Ньюйоркської Групи Поетів, видала у Видавничій "Сучасності" у Мюнхені, свою нову збірку поезій "Первіні". Збірка вийшла в мистецькому оформленні Якова Гніздовського.

● Ігор Сонєвський, — український емігрантський композитор з Нью Йорку опублікував окремим виданням четверту свою частину свого циклу "Пори року" п. н. "Зима". Видана в серії Українські пісні для фортепіано, ця четверта частина охоплює десять українських колад, колядок і щедрівок. Ноти ці вийшли з мистецькою обкладинкою Л. Гуцалюка.

Короткі вісті

● Коло 4 045 000 дітей народилося в 1964-го року. Від січня до листопада 1964-го року народилося в ЗДА 3 716 000 дітей, а в тому самому часі в 1963-му році — 3 751 000. Це вже третій рік, в якому зменшується число народжених дітей в ЗДА.

Дізнаюся сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в середу, 3-го лютого 1965 р. в Ньюарку, Н. Дж. на 63-му році життя несподівано помер

наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО, БРАТ І ШВАГЕР

бл. п.

ПАВЛО ЗАБОЛОЦЬНИЙ

ПАНАХИДА відправляється в п'ятницю, 5-го лютого п. р. о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Литви і Литви, 801 Springfield Ave., Irvington, N. J.

ПОХОРОН — в суботу, 6-го лютого 1965 р. о год. 9-й ранку з того ж похоронного заведення до каплиці св. Івана Хрестителя при Ігу та Sanford вулицях, Ньюарк, Н. Дж.

Горем прибиті:

ІРЕНА — жінка
ДАРІЯ — дошка з чоловіком ЮРИСМ
ДОЛІНСЬКИМ
ІВАН — брат з родиною

Дня 28-го січня 1965-го року помер у Львові (Зах. Україна), знаний український письменник і громадський діяч, бувший директор Академічної Гімназії у Львові, бувший професор Державного Університету ім. Івана Франка у Львові

Д-р ДЕНИС ЛУКІЯНОВИЧ

СИННІ Я РОДИНА

З глибоким жалем повідомляємо наших Членів і Громадянство, що дня 3-го лютого 1965 року нагло помер

бл. п.

ПАВЛО ЗАБОЛОЦЬНИЙ

Член і касир 371-го Відділу УНСОЮ, "Запорозька Січ" в Ньюарку, Н. Дж.

Управа Відділу складає найширші співчуття Високошановній Дружині і Родині Покійного.

УПРАВА ВІДІЛУ

Замість квітін на свічку могли

бл. п. Софрона Федіва

складає 20 доларів на залишенців в Австрії

Борис ГИЧКО з родиною

З великим жалем повідомляємо про смерть

Незабутнього Члена нашої Управи

бл. п. Софрона Федіва

УКРАЇНСЬКИЙ ПУБЛІЦИСТИЧНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

7-й Осередок у Ньюарку, Н. Дж.

Замість квітін на свічку могли

бл. п. Софрона ФЕДІВА

на споготниців в Бельгії складає 30 доларів:

Б. СТЕФАНОВИЧ
БУКШОВАНІ
ЗАВІЩАКИ
СЕНЕЖАКИ
Т. СТАНЬКО

Літературно-Мистецький Клуб у Філадельфії
СУБОТА, 6-го ЛЮТОГО 1965
Домівна СОЮЗУ УКРАЇНОК
4886 П. 13-та вул.

Проф. СЕРГІЙ КРАШЕНІННИКОВ

гоноритиме на тему

"ПОДРОЖ ДО ЄВРОПИ"

(Париж, Рим, Неаполь, Мюнхен & ін.)

Після доповіді буде організований Відділ УВАН.

Початок 7:30 веч.

І ВІДІЛ ОДВУ в АСТОРІ, Н. П.
— влаштує —

в суботу, 6-го лютого ц. р. о год. 8:30 веч.

ЗИМОВИЙ ФЕСТИН-ЗАБАВУ

в ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

37-09 31st Avenue — Astoria, N. Y.

Мистецька програма. Виступ відомої української балетної групи з Асторії (П. Опришко), що виступала на Світовій Виставці минулого року.

Різни несподіванки. — Власний буфет.

Доходь призначено на закінчення нової Церкви в Асторії.

Вступ тільки \$1.50.

КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩЕТАРСЬКОГО КЛЮБУ
ТОРОНТО, Онг. Канада
повідомляє, що

в неділю, 21-го лютого 1965 р.

відбудуться

ЗМАГАННЯ

за лещетарські першості УСЦАН

в ЛАВРЕНТИНСЬКИХ ГОРАХ, КВІБЕК, КАНАДА.

Початок змагань 9-та год. рано.

Ресстрація змагань в суботу, 20-го лютого в Hotel Le Montagnard, St. Faustine, Que., в яких буде приміщена голова на квартира змагань і вже зарезервовані мешкання для учасників і гостей.

Н. Вергановська, Пресовий Референт

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ, Відділ НЬО-ЙОРК

мас шану запросити ВПГ Громадянство на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ ОБРАЗІВ СВОЇХ ЧЛЕНІВ

ВОЛОДИМИРА ЛАСОВСЬКОГО

БОГДАНА ВАСИЛИШИНА

що відбудеться

в НЕДІЛЮ, 14-го ЛЮТОГО 1965 р. о год. 1-й по полудні

в ГАЛЕРІЇ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ

149 Друга Елено в Нью Йорку

ГОЛОВНА УПРАВА і УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМА

ім. ген. М. ТАРНАВСЬКОГО в ПАСЕПКУ

— влаштує —

ЗАБАВУ

в суботу, 6-го лютого 1965 р., о год. 8-й вечора

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ, 240 Hope Ave., Passaic, N. J.

Оркестра Б. ГРІЯКА

Вступ \$2.00

Доходь призначений на розбудову Оселі СУМА в Еленів.

КОМІТЕТ

Український Музичний Інститут в Нью Йорку

НЕДІЛЯ, 14-го ЛЮТОГО 1965 р., зала Українського Народного Дому

Година 2-га по пол.

ЧАРІВНИЙ ПЕРСТЕНЬ

Дитяча опера І. НЕДІЛЬСЬКОГО

Лібретто К. ПЕРЕЛІСНОЇ

Постановка — О. ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ. Хореографія —

Р. ПРИМА-БОГАЧЕВСЬКА. Мистецьке оформлення —

Л. КУЗЬМА. Світла — В. ЗМІН. Музичний керівник —

С. КУРИЛОВИЧ-ЧАНЕЛЬСЬКА.

Участь беруть: молоді солісти, хористів і балетний ансамбль.

Виставку попередині виступ

СМІЧКОВОЇ ОРКЕСТРИ УМІ в Нью Йорку

під кер. В. ЦИЦКА

Батьківський Комітет і Дирекція УМІ в Нью Йорку запрошують всіх на цю небуденну імпрезу.

Після вистави

Дитяча

ЗАБАВА — КОСТЮМІВКА

ГРИ, ЗАБАВИ, ЛЬОТЕРІЯ і СМАЧНИЙ БУФЕТ

Піднесім ПРЕСТИЖ українців в Америці, збільшивши бодай одну нашу організацію до 100,000 ЧЛЕНІВ!

СТАНЬТЕ ЧЛЕНАМИ

Українського Народного Союзу в його 70-річчя!

Ощадність — це основа добробуту

ПЛАТИМО ЗА ОЩАДНОСТІ **4 1/4 %** РІЧНО ПЛАТНЕ ДВА РАЗИ В РІК

Кожне щадничеkonto обезпечене до \$10,000 Федеральною Агенцією ЦАДІТЬ ПО МОДЕРНОМУ — ЦАДІТЬ ЧЕРЕЗ ПОШТУ

● Оплачуємо кошти переписки ●

ЦАДІТЬ В УКРАЇНСЬКІ ЦАДНИЦІ

The Parma Savings Co.

в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

— Основана 1915 р. —

ЦЕНТРАЛЯ:

5839 Ridge Road, CLEVELAND 29 (Parma), Ohio

Tel.: 884-8700

УКРАЇНСЬКА ФІЛІЯ:

2190 Professor Street

CLEVELAND 13, Ohio

Tel.: 771-3627

РОЯЛТОНСЬКА ФІЛІЯ:

6465 Royalton Road

NORTH ROYALTON, 33, Ohio

Tel.: 237-5636

Мирон С. Куропас

„ДЕ Є НАША МОЛОДЬ? КІНЕЦЬ ПЕРШОЇ РУНДИ“

(3)

Пан Мацьків, наприклад, писав: „Наводять цитати з американських ліберальних авторів, від каже, що батьки не мають чіткої повинності мати впливу на своїх дітей, хіба до 14 літ життя“.

Гляньмо, що я написав дійсно: „Якщо ми вимагаємо від молоді, щоб вона вивчила історію України, добре говоривши по-українськи, без труднощів читала українських класиків і брала активну участь в українському громадському житті, тоді ми мусимо й висвітлювати, чому ми цього вимагаємо. Бо „я так кажу“ чи „це твій моральний обов'язок супроти України“ — можуть мати успіх для дітей у віці до 14 років. Але описана наша молодь вимагає поважнішого аргументу, ніж патріотичні фрази з минулої ери. „За славу України“ не має найменшого значення для молоді, якщо вона не бачить зв'язку поміж славою України і тим, чого ми від неї вимагаємо“.

Далі п. Мацьків пише, що, згідно з моїм переконанням, всі українці повинні підтримувати „ідеали“ грошороб-

ства, прагматизму, колективізму. Він зробив це не зважаючи на те, що я покликаюся на ці фактори завжди як негативні. Закінчуючи свою статтю, він цитує молитву ген. МекАртура за свого сина. На жаль, син ген. МекАртура не став колективним, чим хотів його бачити батько. А далі, ген. МекАртур був незвичайною людиною, не типовим представником теперішнього проводу Америки, на мою думку. Найкращим доказом цього були останні вибори. Голдвотер кандидував на принципах подібних до принципів МекАртура. Що сталося? Нарешті, п. Мацьків старастається дискредитувати те, що я мусів сказати, посилавшись на приклад УПА, УСС і УГА, нібито у мене немає лояльності, а саме — що я здаю собі справу з героїзму цих армій, але яке значення вони можуть мати на виховання української молоді в Північній Америці р. Б. 1964, то я таки не розумію.

П. Василюшин також винен у перекоханні мого писання. Він мовить, нібито я проти старшого покоління, коли то інші націоналісти вшановують своїх старих людей, як ось англієць Черчилль, а француз де Голль. Я такого ніколи не говорив. Я тільки вказав на можливість деяких недотримань в їхній діяльності. Можливо, що Черчилль і де Голль зробили величезне власне те, що вони вважали себе за досконалих і схильні були послухати поради, коли заходила потреба. Що п. Василюшин до цього не приготувався, видно найкраще з його вислову: „Я ніколи не зустрів із старшого покоління, хто не вислухав би якогось молодого чоловіка, що мав щось до сказання і знав, як це робити“. Хто може сказати, чи молода особа „мала щось до сказання“, поки вона це не сказала? Виходить, що єдиним критерієм для вислухання, чи молода особа має щось сказати, є опінія п. Василюшина.

Як панна Храплива, п. Василюшин переводить генеральну атаку на проф. Мамчур, стверджуючи, що проф.

Мамчур писав перед героїчною епохою УПА і щорічним святкуванням Дня Української Незалежності. Правда, проф. Мамчур писав перед героїчною епохою УПА, але смішно стверджувати, що він писав перед святкуваннями Українського Дня Незалежності. Я брав участь в цих святкуваннях від зарання моєї пам'яті, і з усього, що я дослідив в цій справі, вони почалися в ЗДА у 1920-их роках. Якщо п. Василюшин має на думку проголошення „незалежності“ однією політичною організацією в 1941 році, тоді він прав. В 1936 р. д-р Мамчур був би ніколи не повірив, що одна частина нової імміграції буде така патріотична, що треба буде святкувати не один, а два дні Української Незалежності. П. Василюшин обвинувачує проф. Мамчур в тому, що він „відпав“ від українства і гордо заявляє: „Ми не належимо до групи проф. Мамчура... Ми не піддаємося і не мінємо наших прапорів із вітром... Ми не прибули сюди для нашого власного багатства“.

Це чудові слова, якщо вони тільки були б правдиві. Повернімося до проф. Мамчура не с „відпавши“ українцем. Можливо, що п. Василюшин належить до цієї „малої групи“, про яку я писав у своїй першій статті і яка вважає, що кожний, хто не с з нею, майже перестав бути українцем? А подруга, стверджуючи, що „ми не прибули тут для нашого власного багатства“, дискусійне. Чому сьогодні с так, пане Василюшине, що УКА стоїть перед фінансовою руїною? Чому СУСТА, не зважаючи на шість років завзятого зусилля, не може зібрати досить фондів на одну кафедру українознавства? Чому наша українська преса жабрає гроші? Чому збудовано так мало українських церков після другої світової війни в порівнянні з передвоєнними роками? Я міг би ставити ці безліч питань далі, але місце на це не дозволяє.

П. Василюшин обвинувачує мене, нібито я започинаю ідеї в інших авторів. Тим часом це не с позиція, це — підмуровування ствердження, що знання визначних авторитетів. Очевидно, це значно важче, як просто писати про те, що повинно мати місце чи бути зроблено, без жадного доказу і в ніякому відношенні

до дійсного стану речей. Я думаю, що українська мова означає це, як „писання на коліні“.

Я був дещо розчарований коментарем панні Марти Савчак в „Студентському Слові“. Вона ствердила, що соціологи базують свої висновки на нечисленних прикладах, чим піддає думку, що вони не мають значення. Дещо більше знання основ статистики, зокрема поняття „стандарту помилок“, могло б при цьому допомогти панні Савчак. Вона ствердила, що я не говорю від імені всієї української молоді, бо я ніколи не мав нагоди говорити з усією українською молоддю. Це правда, я ніколи не говорив з усією українською молоддю, але так само не говорила і панна Савчак. А проте, в її статті, чорним по білому написано: „Наша молодь ніколи не піде за ідеями пана Куропаса“. Чи це не говорення від усієї української молоді...?

П. Кришталевський також дав себе понести хвилі невірності цитування моїх висловів. Коли він пише, що я заступаюся за „мавпуганів“ американської молоді, то все, що я можу на це сказати, с тільки: покажіть мені, де це написано?

(Далі буде)

Service

JOHN DOLAN & SONS
КОНТАКТОР
Плястування — Малювання
— Нові стелі — Перемодельовання. Вся праця гарантована.
Не відмовлені — не платіть.
316 PR 5-8900

Розшуки

Буша Катерина РУЖЕЦКА,
жінка Дмитра Ружецкого,
пошукує.
ІВАН РУЖЕЦКИЙ
з села Воля Якубова, пов. Дрогобич. С пологом, що він с у Дрогобичі, Мінн. Хто знає про нього або він сам, прошу дати про себе знати на адресу:
Kathryn LANKO
La Oda Rest Home, U.S. 23
Kawakawa, Mich.

ІВАН КОНВИЦКИЙ
пошукує брата
МИХАИЛА КРЕВНИХ
з ЗНАХОМІХ
з села Творинськ, пов. Лисько. Хто знає про нього та знайомих, прошу писати на адресу:
ІВАН КОНВИЦКИЙ
235 East 4th Street
NEW YORK 9, N.Y.

Мешкання

ДО ВНАПМ
5 КИМ. МЕШКАННЯ
на Брайскі, біля Зоологічного Парку, \$85 місячно. По ближчій інформації телефонувати по 7-й год. веч.
Тел.: WE 3-0518

АПАРТАМЕНТ ДО ВНАПМ
у Брукліні, Flatbush Section
5 КИМНАТ
Рент \$85.00
Також потрібні супера або гелдмена.
Тел.: 778-1429 у Брукліні

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
(Заснов. 1945) з ліценцією
ВНЕШПОСЛІТОРГУ
Авто Москвич — економ.
авто \$1,626.05
Телефонія Рубін — 10 тіоб
\$287.46
Холодильник Дніпро — 165 літр. \$171.12
GR 32 Family Staple \$30.50
11 фт. пш. мукі, 11 фт. риж. 4.6 фт. кіст. цукру, 4.6 фт. пал. зерн. кави, 2.3 фт. вудж. салю. Всі ціни повні. Жадного мита. Доставка 2-3 тижнів. Підписані посвідки відборця. Гарантія доставки. НОВЕ для доставки в ЗДА Hermes шпайдарські портативні машини до писання з російськими, українськими, латинськими ключами. Ціна так низька як \$59.95 до \$129.50. Також великий вибір укр. платівок по низьких цінах.
За повними каталогами пишати або телефонуйте по англ. або по-українськи.
GRAMERCY SHIPPING INC. (Est. 1946)
ГРОШІ до СССР
Повна гарантія. За ліценцією Департаменту Банків (Н. Дж.) і забезпечено за \$20,000.00. Ми с ОДИНОКА фірма, яка виконала писані посвідки відборця. Доставка до 2 тижнів. Без підписання. СТАВКА: 9 рублів за \$10.00 ОПЛАТА: до \$30.00 — \$2.75 понад \$30.00 — 10%
GRAMERCY SHIPPING Co.
118 East 28th Street
NEW YORK, N.Y.
MU 9-0598
Відкрито: 9-5:30; суб. 9-12:30
GRAMERCY SHIPPING Inc.
144 Broad St., NEWARK, N.J.

Історичне отримання
У ГОСТЯХ ДОБРЕ,
ДОМА ЛІПШЕ
Ціна — \$5
"СВОБОДА"
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J. 07303

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУВОТА,
6-го ЛЮТОГО 1965 р.

ДІТРОЙТ. Мінн. Сходили членів Т-ва ім. гетьм. І. Мазеги — 183 Відл. в год. 6:30 веч. в приміщенні УНДом. Прохаско членів прибути. Д. Кошиловський, предс., П. Залуца, секр.

Real Estate

НА ПРОДАЖ
ЛІТНІЙ РЕСОУРС НАД ОЗЕРОМ
в г. Кетскі на 175 гостей. Повне влаштування. Liquor license. Доск. нагода. Ціна \$75,000, готівки 30%. Пишіть до:
M. ZACK
142 N. 11th St. Brooklyn, N.Y.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

ВІЛЬНІ ВІД МІТА
ДАРУНКИ НА УКРАЇНУ
Харчові пакки

Масмо найбільший вибір і гарантисмо, що харчі с найкращої якості. Масмо стандартні пакки або можемо зробити пакки після Вашого вибору.
Одяг
Спеціальні дарунки
Пересилка грошей
Закли замотуйте новий дарунок, жадайте наших дарових каталогів. Ми пропонуємо більше по найнижчих цінах.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
NEW YORK, N.Y. 10010
Tel.: YU 2-1530

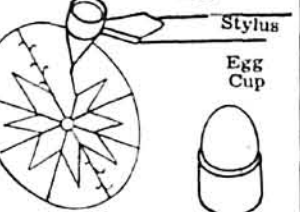
Найліпша і найповніша служба висилки дарунків на Україну. Тисячі задоволених клієнтів.

Іван ВУЙКІВ

Знаю
УКРАЇНСЬКА
ФУТРИЯ ФІРМА
виконує на замовлення
НОВИ ФУТРА
перемодельовує прохіджені футра по найнижчим цінам.
Приймає футра на ПЕРЕХОДАННЯ-STORAGE
Вибір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING
FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N.Y.
Tel.: SPring 7-8710

Design PYSANKY with the New Modern STYLUS-Kistka

НОВА МОДЕРНА КІСТКА "STYLUS" ДО ВОСКОМ ПИСАННЯ ПИСАНОК.

Традиційні візори виконані легко, бо кістка пише всі раки рівно й чисто. Пристатна оферта — кістка, віск, інструменти, 4 краски фарб — разом \$2.25. Пластичні підставки на писання — 3 за \$1.00. Подвійної ціни подати вишду.
BILLCRAFT Co., P. O. Box 176
Southfield, Michigan 48077
Check items wanted.
Enclose \$... Complete Kit \$2.25
Stylus \$1.25 Dyes \$1.00
Egg Holders 3 for \$1.00
Minimum order \$2.00 plus 25¢ handling charge.

Name
Address
City
State

Pizne
ШТУЧНО ХОЛОДЖЕНА
206 E. 86 St.
(b. 2 & 3 Ave.)
NEW YORK
Tel.: RE 4-4428
Jaha Robert Volkmann
Щоденно КОНЦЕРТ від 4:00 год.
Найліпша їм. кухня — Ланч — Обід
Замовляйте печиво в газетній пекарні.

Корисна і певна інвестиція опадностей купуючи акції
Української фірми
HARBOR LAND DEVELOPMENT CORPORATION
Яка с власником 304 акцій будівельної площі в околиці Atlantic City, N. J., де під попу ідує інтенсивні шукання (вернення) за нафтою і газом. Друга надіяна можливість це будова суперсонічного летовища і нового для 250,000 мешканців міста, проєкт який предлужила стейт-овим властям фірма Herbert H. Smith. Хто закупили бодай одну акцію, автоматично стане співласником майна Корпорації, і тим самим вище згаданих можливостей.
За додатковими інформаціями телефонувати:
в Нью Джерзі (201) 774-2203
а в Нью Йорку GR 3-6696

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
НАЙБІЛЬШІ ВІДПОВІДАЛЬНА І ВІДОМА
ФІРМА В АМЕРИЦІ З ДОВГОЛІТНІМ
ДОСВІДОМ ДЛЯ ВИСИЛКИ
ПАЧОК-ДАРУНКІВ В СССР
Відборець нічого не платить. Тисячі задоволених клієнтів. Гарантована шкура і солідна доставка. Всі послуги забезпечені. Бел наш відділ мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже поміркованих цінах.
За інформаціями і безплатними каталогами звертатись до всіх наших відділів.
COSMOS PARCELS EXPRESS, CORP.:

NEW YORK 3, N. Y. — 89 Second Avenue AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4852
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
ATLANTA, Ga. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-8245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
SOUTH BOSTON 27, Mass. — 327 West Broadway
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 638-38 Bridge St. N.W. OL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel.: 233-3030
Tel.: 246-0215
IRVINGTON 11, N. J. — 726 Springfield Avenue ES 2-4685
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street FO 3569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue LO 2-1446
PATERTON 1, N. J. — 59 Main Street MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 178 Market Street GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Avenue PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 8 John Street PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 555 Nepperham Avenue GR 6-2781

Коли Ви в сумніві висилки ДАРУНКУ ВАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ В СССР

ВИБЕРІТЬ НАПІВЕНІШУ ДОРОГУ
1. Задешидуйте чи Ви хочете вислати пачку звідси чи замовлення на дарунок АВТА, МОТОЦИКЛА, МАШИНИ до ШИТИЯ, ТЕЛЕВІЗІЯ І ХАРЧІВ.
2. Користуйтеся обслугою відповідальної фірми з найкращою репутацією.
3. Впевніться чи персонал цієї фірми, що поладжує Ваше замовлення має досвід.
4. Впевніться, що ця фірма с офіційно авторизована.
5. Шукайте за фірмою, що с в бізнесі того рода понад 30 років.
ШУКАЙТЕ А ЗНАЙДЕТЕ.
Main office:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street — Philadelphia, Pa. 19106
Telephone: WA 5-3455
ВІДДІЛИ:

PHILADELPHIA
632 W. Girard Avenue
Philadelphia, Pa. 19123
WALNUT 5-8878
BALTIMORE, Md.
3206 Eastern Avenue
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374
BLOOMFIELD, N. J.
228-230 Montgomery Street
Bloomfield, N.J.
Phone: 748-8524
BOSTON, Mass.
390 West Broadway
So. Boston 27, Mass.
Andrew 8-8764
CHICAGO, Ill.
4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
FRontier 6-6399
Branch:
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.
BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio
7023 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
UTah 1-0807
DETROIT, Mich.
6460 Michigan Avenue
Detroit 10, Mich.
Tashmoo 5-7560
ELIZABETH, N. J.
943 Elizabeth Avenue
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608
HAMTRAMCK, Mich.
11415 Jos. Campau Avenue
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940
KANSAS CITY
18 S. Bethany
AT 1-1757
Kansas City, Kansas
LOS ANGELES, Calif.
3216 Sunset Blvd.
Los Angeles 26, Calif.
NO 6-9887
MIAMI, Fla.
2755 Biscayne Blvd.
Miami 37, Fla.
FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn.
217 E. Hennepin Street
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908
MILLVILLE, N. J.
19 Westwood Terrace
Millville, N. J.
825-5362
NEW YORK, N. Y.
481 East 7th Street
New York 3, N. Y.
GE 3-1785
OMAHA, Neb.
5524 So. 32nd Street
Omaha 7, Neb.
781-8577
PITTSBURGH, Pa.
346 Third Avenue
Pittsburgh 22, Pa.
GRant 1-3712
ROCHESTER, N. Y.
683 Hudson Avenue
Rochester 21, N. Y.
BAker 5-5925
SAN FRANCISCO, Calif.
1236 — 9th Avenue
San Francisco 22, Calif.
LO 4-7981
TRENTON, N. J.
730 Liberty Street
Trenton, N. J.
LY 9-9163

Вступайте в члени УНСоюзу!

PIANE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-8550, New York City
Листа довгограючих українських платівок „Ари“ — колекційний вибір перлин нашої музики й пісні.

Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висилка — НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДИНОМ І ХАРЧЕВІ. Рівнознач авто, холодильник, телевізор, машини до прання і шиття і т. д. Урадові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6-ї веч. в неділю від 10-3 по пол.

Miscellaneous
CHERRY HILL
ВІДПОЧИНКОВИЙ ДИМ для старших і пенсіонерів. TV кімната, соняш. кімната для читання. Присма. тепла атмосфера.
500 Cherry St. Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-7657

BOWLMOR RECREATION
"The Home of Ukrainian Bowlers"
110 University Place (between 12th and 13th Sts.), AL 5-8183
44 ABC Lanes — Fully automatic
AMF. Air conditioner. Parking facilities in building. Bar and Restaurant.

Українська Католицька Церква Пресвятої Тройці
288 Vanderbilt Avenue
Stapleton
мас на ПРОДАЖ
ПІРОГІ
КОЖНОЇ П'ЯТНИЦІ
Купуйте в підприємстві, що оголошується в „Свободі“

FUNERAL DIRECTORS
Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

ВІЛІАМ КОВАЛЬЧИК
Погребник
Community Funeral Home
Air Conditioned
Займається похоронами. Ціни приступні для всіх. Обслуґа чесна і найкраща. У випадку смутку в родині, клієнту, як в день так і вночі: Community Funeral Home
Yonkers, N. Y.
YO 9-7272

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ШИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

WALTER RAJCA
Директор Українського Похоронного Заведення
MIDDLESEX FUNERAL HOME
Обслуґа шира і чесна.
Serving Central New Jersey, Plainfield, Somerville, New Brunswick Area.
628 Bound Brook Rd.
Middlesex, N. J. 968-8377

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
— Completely
AIR CONDITIONED
Займається
ПОХОРОНАМИ І СТЕПІ
NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуґа чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клієнту, як в день так і вночі:

JOHN KOWALCHYK
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в БРОНХ, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна клініка до ужитку ДАРОМ.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

НЬЮЙОРКСКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВЕАС
на німецькій спеціальності
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
• РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИНО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ •
• КОВБАСКИ • ШНІККИ •
ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ
In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
In HEMPSTEAD: 310 Front Street — IV 3-5540
In FLUSHING: 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

ПАЧКИ-ДАРУНКИ ДО СССР
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by VNESHPOSILTORG)
Централа: 1530 BEDFORD AVENUE — BROOKLYN 16, New York
Tel.: IN 7-5522

Доставка пачок ГАРАНТОВАНА, а також підпис відборця.
Для вигоди клієнтів при крамницях нашої фірми
ВЕЛИКИХ І РІЗНОРОДНИХ
ВИБІР ТОВАРІВ НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТІ.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО від 9:00 ранку до 6:00 вечора; в СУВОТІ І НЕДІЛІ: від 9:00 ранку до 4:00 по полудні.

НАШІ ВІДДІЛИ:
BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue IN 7-6465
BUFFALO 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue TX 5-0700
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue OR 4-1540
NEWARK, N. J. — 314 Market Street MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue CL 7-6320
UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street RE 2-7476
CONHOES, N. Y. — 13 Sargent Street FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres 383-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue PO 9-4507
ALLENSTOWN, Pa. — 126 Tighman Street Area Code 215 435-1654
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue BA 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. — 107 So. Vermont Avenue DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue CH7-5164
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y. — 1200 South Avenue GR 5-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue PE 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue TO 9-3980
BO. BOSTON, Mass. — 396 W. Broadway AN 8-1120
TRENTON 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue FX 2-0306